

Acordul Basel II

Adrian Ionut Codirlasu, PhD, CFA

Acordul Basel I

- Iunie 1988 , Comitetul de Supraveghere Bancară de la Basel
- Capitalul unei bănci trebuie menținut la 8% din expunerea băncilor
- Implementat în UE în anul 1993 prin Directiva adecvării capitalului 93/6/EEC
- În România, prin Norma BNR nr. 12/2003, nivelul minim al indicatorului de solvabilitate 12%

Basel I - deficiențe

- Ponderi (0%, 10%, 20%, 50% și 100%) acordate simplist
- Capitalul nu variază funcție de calitatea companiei creditate (credit garantat către o companie AAA sau credit negarantat către o companie BB => capital necesar 8%) => posibilitate de arbitraj

Basel II

- 1999 și 2003 publicate proiecte de acord consultative, iunie 2004 publicată versiunea finală
- Recunoaște progresele înregistrate în managementul riscului de credit
 - permite utilizarea de modele interne de management al riscului de credit
 - recunoaște garanțiile ca instrumente de reducere a riscului
 - permite utilizarea instrumentelor derivate pentru reducerea riscului de credit

Riscul de credit

- Riscul ca debitorul să nu dorească sau să fie în imposibilitate de a-și îndeplini obligațiile contractuale (plata dobânzii și a principalului) parțial sau total (default risk)
- Riscul ca valoarea de piață a instrumentului de credit să se reducă datorită modificărilor intervenite în bonitatea debitorului (spread risk)

Riscul de credit

- ISDA (1999):
 - Faliment
 - Înrăutățire a rating-ului firmei
 - Achiziție/fuziune
 - Restructurarea datoriei
 - Accelerare a obligației
 - Falimentul unei entități cu care entitatea de referință este în relații strânse
 - Neplata cuponului/dobânzii la scadență
 - Repudiere a datoriei

Basel II - Abordări

- Abordarea standardizată
- Abordarea bazată pe rating-uri generate intern (IRB):
 - de bază
 - avansată

Basel II – Abordarea standard

- Similară cu cea a Basel I
- Ponderi mai rafinate (funcție de entitate și rating)
- Recunoaște utilizarea garanțiilor
- Permite utilizarea instrumentelor derivate pe risc de credit pentru reducerea cerințelor de capital

Basel II – Abordarea standard

- Similară cu cea a Basel I
- Ponderi mai rafinate (funcție de entitate și rating)
- Recunoaște utilizarea garanțiilor
- Permite utilizarea instrumentelor derivate pe risc de credit pentru reducerea cerințelor de capital

Basel II – Abordarea IRB

- Componentele riscului:
 - probabilitatea de intrare în incapacitate de plată a debitorului (*probability of default, PD*);
 - pierderea înregistrată de bancă (calculată ca procent din valoarea expunerii) în cazul în care debitorul intră în incapacitate de plată (*loss given default, LGD*);
 - expunerea în momentul intrării în incapacitate de plată a debitorului (*exposure at default, EAD*);
 - maturitatea efectivă a instrumentului de credit (*effective maturity, M*)

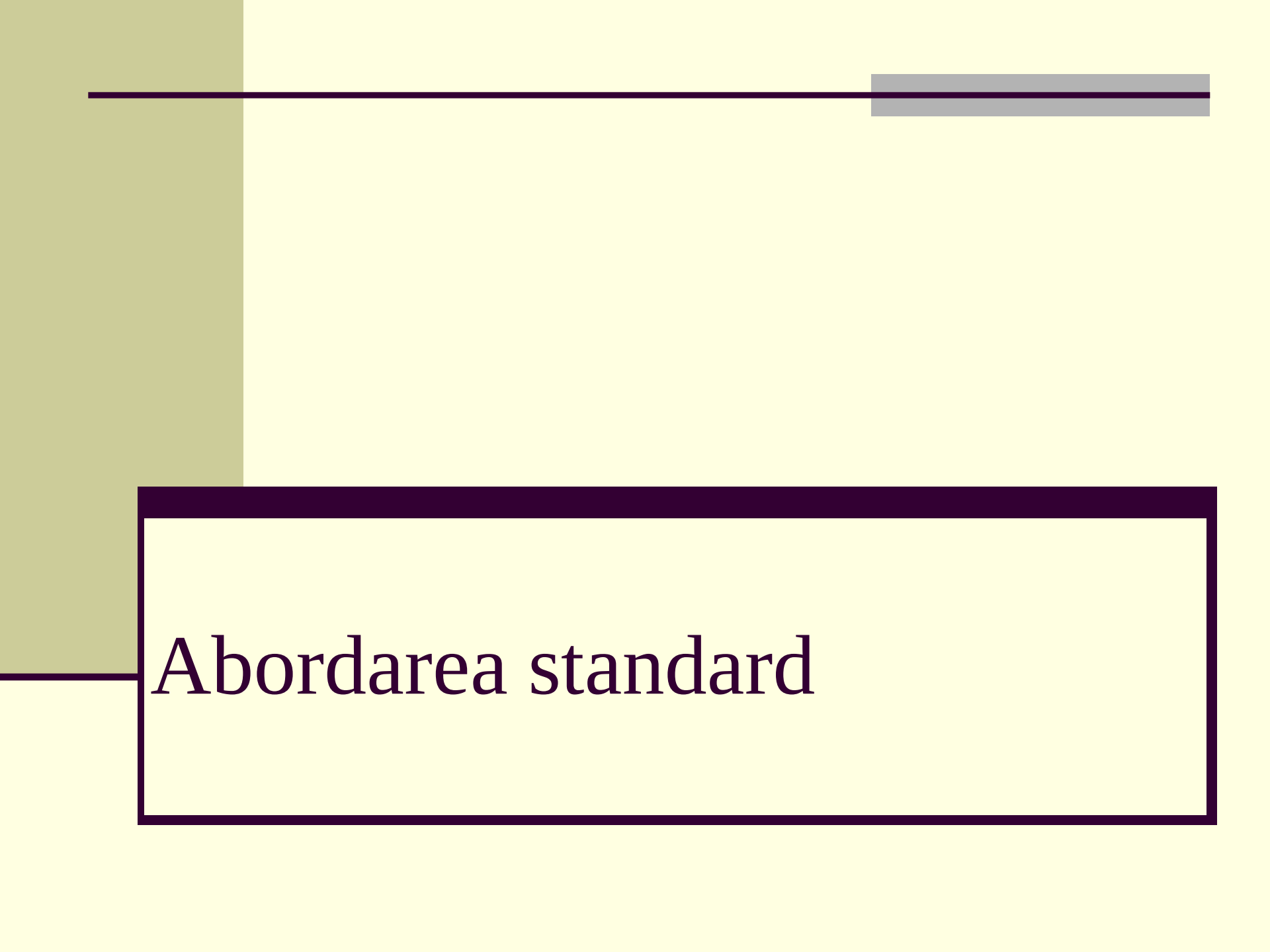
Basel II – Abordarea IRB

■ De bază

- Permite utilizarea propriului sistem de rating
- Estimarea internă a probabilităților de faliment (PD)
- Estimarea pierderilor în cazul producerii falimentului debitorului (LGD) furnizate de instituția de supraveghere

■ Avansată

- Toate componentele riscului calculate de bancă

Abordarea standard

Categorii de debitori

- state, inclusiv băncile centrale;
- autorități locale;
- bănci multilaterale de dezvoltare;
- bănci;
- corporații

Ponderi de risc

Debitor	Cerințe de capital					
	AAA la AA-	A+ la A-	BBB+ la BBB-	BB+ la B-	Sub B-	fără rating
State	0%	20%	50%	100%	150%	100%
Banci Opțiunea 1 (a)	20%	50%	100%	100%	150%	100%
Opțiunea 2 (b), (c)	20% (20%)	50% (20%)	50% (20%)	100% (50%)	150% (150%)	50% (20%)
				BB+ la BB-	Sub BB-	
Corporații	20%	50%	100%	150%	150%	100%

(a) ponderile sunt bazate pe rating-urile statului unde băncile își au sediul social.

(b) ponderile sunt stabilite pe baza rating-ului băncii.

(c) în paranteză sunt prezentate ponderile pentru creditele pe termen scurt (mai mici de trei luni).

Creditele retail

- Pondere de risc 75%
- Condiții pentru ca expunerea să fie considerată ca retail:
 - să fie asupra unei persoane fizice sau IMM;
 - să fie generată de un anumit produs bancar, de exemplu carduri de credit sau credit de consum;
 - să nu depășească mai mult de 0,2 la sută din portofoliul de retail recunoscut ca atare de către autoritatea de supraveghere;
 - să nu depășească 1 milion de euro pentru orice contrapartidă
- Credite ipotecare – pondere 35% (față de 50% în Basel I)

Referințe bibliografice

- Basle Committee on Banking Supervision (2004) „International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, A Revised Framework”.
- Basle Committee on Banking Supervision (1988) „International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards”.
- Ong, Michael K. editor (2004) „The Basel Handbook. A Guide for Financial Practitioners”, Incisive Media.
- Rosen, Dan (2004) „Credit Risk Capital Calculation”, în Alexander, Carol și Elizabeth Sheedy editori, (2004), „The Professional Risk Managers’ Handbook” Volumul III, PRMIA Publications